

שם ומספר הקורס: שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות

277420-01

שם המרצה: ד"ר מעין קציר

סוג הקורס: (שיעור, תרגיל, סמינר, סדנה וכד')

שנת לימודים: תשפא ימי שלישי 12:00-14:00 סמסטר: א+ב קורס חובה

לתלמידי מחקר 2 נ"ז

א. מטרות הקורס ותוצרי למידה (מטרות על / מטרות ספציפיות):

סטודנטים בקורס ילמדו את העקרונות הבסיסיים העומדים בבסיס הפרדיגמה המחקרית – פרקטיקות מרכזיות, יישומן, ובעיות העולות מהשימוש בהן. כמו כן, תילמד חשיבה מדעית ביקורתית.

תוצרי למידה

קריאת ספרות מדעית והבנתה.
קריאת ספרות מדעית באופן ביקורתי.
הערכת איכות מחקר על מרכיביו השונים.
תכנון מחקר.
ניתוח נתונים באופן בסיסי.

ב. תוכן הקורס:

רציונל, נושאים: הקורס יעסוק בשיטות מחקר כמותיות ואיכותניות. תוצג הפרדיגמה הניסויית, מערכי מחקר תקינים, ואיומים על מהימנות ותוקף. יילמדו נושאים כגון הגדרת יעד ומטרות המחקר; שיטות לבחירת אוכלוסיית מחקר; בחירת והגדרת משתני המחקר; תכנון מחקר (מערי מחקר); ויצגו כלים ושיטות לאיסוף מידע (ראיונות, תצפיות, סקרים, וכדומה). יוצגו גם שיטות לניתוח נתונים והסקת מסקנות (סטטיסטיות).

מהלך השיעורים: הרצאות פרונטליות, פתירת תרגילים ושאלות חשיבה במהלך השיעור ובבית. יילמד גם שימוש בסיסי בתוכנת אקסל ובתוכנה לעיבוד נתונים סטטיסטיים.

תכנית הוראה:

נושאים
מבוא: מדוע עושים מחקר?
השיטה המדעית – מושגי יסוד:

מדע, תיאוריה, משתנים והשערות, מתאם וסיבתיות, מערכי מחקר, מהלך מחקר
מדידה – סולמות, תוקף ומהימנות
סקרים – בניית סקרים, ניסוח שאלות, שיטות דגימה, פיתוח אינדקסים
ניסוי – תוקף, מערכי ניסוי, תכנון ניסוי
מחקר איכותני – אתנוגרפיה, ראיון, תצפית משתתפת
איסוף נתונים כמותיים וניתוחם
איסוף נתונים איכותניים וניתוחם
סיכום וחזרה

ג. דרישות קדם:

אין דרישות קדם.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

בקורס זה יש חובת נוכחות בכל השיעורים, שתיבדק מדי שיעור. תלמיד שייעדר מעל שתי הרצאות ללא סיבה מוצדקת לא יורשה לגשת לבחינה המסכמת או להגיש עבודה, ולא יקבל ציון בקורס.

מצופה מהסטודנטים השתתפות פעילה בשיעור והגשת מטלות בלמידה אסינכרונית. במהלך השיעורים יינתנו מטלות לביצוע בכיתה או בבית (ויינתנו הנחיות על מועד ההגשה). חובה להודיע על היעדרות משיעור לפני השיעור. במהלך השנה, תהיינה שלוש מטלות להגשה. אותן יש להגיש בזמן.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

מטלות הגשה (30%)
 בשיעור האחרון בסמסטר א' ייערך בוחן (15%).
 השתתפות בכיתה והגשת שיעורי בית (15%).
 בסוף הקורס ייערך מבחן (40%).
 בונס – עד 5 נק' לציון הסופי.

ו. ביבליוגרפיה:

חומר חובה לקריאה –
 כהן ינון (1990), "הסיכסוך הישראלי-ערבי והירידה מהארץ". *מגמות*, ל"ב (4): 443-447.
 פניגר, י', שביט, י' (2011). *המחיר הדמוגרפי: שיעורי ילודה והישגים במבחנים בינלאומיים*. מרכז טאוב, סדרת ניירות מדיניות, מס 2011.10.
 בקרמן, צבי 2006. "מחקר ללא ענווה", *ארץ אחרת* 34. עמ' 54-57.
 אלאור, תמר. 1998. "עבודת שדה במדרשה כעבודת בית", בתוך: *בפסח הבא: נשים ואוריינות בציונות הדתית*. תל אביב: עם עובד. עמ' 47-70.

ליבליך, ע. 1998. נוער כותב על 'האישי הראשון שמת משלום' ואליו: מכתבי הנוער בשבוע שלאחר רצח רבין, בתוך: ליברמן, י. (עורך) רצח פוליטי: רצח רבין ורציחות – פוליטיות במזרח התיכון. תל אביב: הוצאת עם עובד. עמ' 80-106

חומר לקריאה מומלצת – קריאת העשרה.
בייט-מרום רות (1986) שיטות מחקר במדעי החברה, יחידות 1-6, הוצאת האוניברסיטה הפתוחה.
שקדי, אשר (2011). המשמעות מאחורי המילים: מתודולוגיות במחקר איכותני – הלכה למעשה, תל אביב: הוצאת רמות.

שקדי אשר (2003). מילים המנסות לגעת. מחקר איכותני – תאוריה ויישום, תל אביב: הוצאת רמות

ייתכנו שינויים במאמרים ובקורס במהלך הסמסטר

* החומר המחייב למבחן הוא קריאת החובה, וכל מה שנלמד במהלך ההרצאות.

ז. שם הקורס באנגלית: Research Methods